

2 բուրլի, 2) Գլուխակայ կայարանից Յովհաննէս Դաւիթեանի միջոցով 21 բուրլ, 20 կ.

Յինանսները մինիստրութիւնը մի ամբողջ շարք նախագիծերէ և մտքերէ պետական խորհուրդը գոյութիւն ունեցող զանազան հարկերը մեծացնելու համար: Օրինակ, նախագիծում է մեծացնել ակցիզի, արքունական օգէվաճառութեան, ժառանգական, մաքսային և այլ հարկերը: Բնորոշ է ներկայ դէպքում ոչ թէ հարկերի մեծացնելը, այլ այն հանգամանքը, որ այդ բոլոր նախագիծերը կազմած են իշխանական եղանակով, չափազանց շտապով և գլխաւորապէս գաղտնի բոլորից: Այն ինչ հարկերի մեծացնելը, ինչպէս հարկորդում են «Բյւս» լրագրին, շատ լայն չափերով է ծրարւած:

«Բյւս»-ը լսել է, որ մարտի 11-ին կայացել է մինիստրների մասնաւոր խորհրդակցութիւն կոմ Սոլովով տանը ժողովրդէ ներկայացուցիչներին ժողովի հրաւերելու վերաբերութեամբ:

«Բաբաշե»-ին հարցորդ է, որ մարտի լրջ 6 ի դէշերը Բելոգորէ ուսու դիւղում (Շօրապանի գաւառ) բնակիչները ձերբակալեցին այն անձին, որը մի քանի օր առաջ փորձ էր արել հրդեհել Բելոգորէ դիւղը: Ձերբակալվածին յանձնեցին տեղական գիւղականների պրիստանին, բայց նոյն օրը և եթ, մարտի 6 ին, ցերեկվայ ժամը 11 ին շրջակայ գիւղերից մօտ 500 մարդ յարձակվեցին և նրան ազատեցին:

Յինանսները մինիստրութեան մէջ, ինչպէս հարկորդում է «Сынъ Отечества» լրագրը, հարց է յարուցւած նոր հարկեր մտցնելու մասին: Ի միջի այլոց մտադրութիւն կայ հարկ դնել պաշտօնականներին (չինօֆիսիւններ) ոտնկէ վրա, նոյնպէս մեծացնել անուղղակի հարկեր սպառման առարկաների վրա:

«Մշակի» № 37-ում տպւած նուէրները շարքում «Երկովս» գիւղում հանգանակված գուժարի մասին ասված է, թէ ստացվել է 3 ր. 30 կ.: Այդ սխալ է. պէտք է լինի 35 ր. 30 կ.:

Պետերբուրգի կանանց բժշկական ինստիտուտի խորհուրդը փետրվարի 12 ի իր նիստում որոշել է միաձայն, որ համալսարանական ներկայ կազմակերպութեան և կանքի ներկայ պայմանները չնորոգվ այլ ևս այն տարի ուսումը շարունակելն անհնար է Պէտք է բոլոր բարձրագոյն դպրոցների վարչութիւնները միտանող ժողովին և իրենց կարծիքները ներկայացնեն շրջանի հոգաբարձուին: «С. Օ.» լրագրերը լսել է, որ համալսարանի, պօլիտեխնիկումի և գիւնարական-բժշկական ակադէմիայի պրոֆէսորների որոշումները համաձայն մի և նոյնն են իրանց էութիւնով, ինչ որ կանանց բժշկական ինստիտուտին:

«Тазманъ» լրագրերը հարցորդում է, որ Պետերբուրգի գեներալ նահանգապետ Տրեպովի կարգադրութեամբ ժամանակաւորապէս դադարեցրել են Պուտիլովի գործարանը վերընդունել այն հրէա-վարպետներին, որոնք մինչև վերջին գործադուլներն աշխատում էին այնտեղ:

Պետերբուրգի շրջանի երկուեւր-համատար-մաստները մարտի 7-ին Բոգիչկի նախագահութեամբ կայացրել են ընդհանուր ժողով, որի խորհրդակցութեան նիստին է եղել, թէ ինչպէս օգտվել փետրվարի 18-ի բարձրագոյն բնակչութիւնը տուած իրաւունքներից: Եղել են բազմաթիւ ձառեր, Գարժիք են յայտնել, որ պէտք է պատգամաւորներ ուղարկել Բուրգիին յանձնաժողովին մասնակցելու և պէտք է ամեն կերպ ջանալ սլախի մի աղբաշան, մի լողունը, որը միացնէր բոլոր մտածող ուսանողներին և ուսանողներին: «Проб»-ի խմբագիր Հէսսէնը, որ մի առ ժամանակ բանտարկված էր, ազատված գալիս է ժողովի. նրան դիմաւորում են մեծ ոգևորութիւնով և ծախահարութիւններով: Հէսսէնը խոսում է և այն կարծիքն է յայտնում, որ իրաւաւորների աղըցելի և լուսամտ ընկերութիւնը չը պէտք է լսնդի, որովհետև այդ բանն իսկ արդէն կապում է հայցողի ձեռքերը. պէտք է պահանջել հիմնական բէֆօրմներ— ժողովը որոշեց մօտ օրերս նորից նիստ կայացնել, որովհետև երեկոյան ժամը 5-ին նորից գրվել էին 11 նոր ձառախօսներ: (P. B.)

ԱՐՏԱԿԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՆԱԳՐՈՒՄԻ ԵՈՒՐԶԸ

Ջօրֆի Գրաւարուքիւնը, Բերլինի «Tag» լրագրին շատ անմիջապէս տեղեկութիւններ են հարկորդում ուսական զօրքերի տրամադրութեան մասին: Ականատիները նկատում են տրամութիւն և յուսահատութիւն: «Գոր»-ում է յայտնվում զօրքերի վրա, գոն հեռաւոր ապագայում: Տեղ տեղ յետ նահանջումը անկարգ փախուստի է նմանում:

Ճապոնական պայմանները, Բարոն Սուէմատսու, խօսակցելով «Matin» լրագրի Լոնդոնի թղթակցի հետ, ակնարկեց մի քանի պայմանների վրա, որոնցով ճապոնիւն կը համաձայնվէր կապել խաղաղութեան դաշինքի համապատասխան առաջարկութիւն ստանալու: Սաջ կառավարութիւնը: Այժմ «Matin» լրագրը հնարաւորութիւն է ստացել հարկորդել այդ պայմանները լիակատար ձևով: Ահա դրանք. 1) Ռուսաստանը հրաժարվում է կապալային պայմանագրից Պօրտ-Արտուրի և Լեւոգուրեան թերակղզու վերաբերմամբ, որ նա կապել է ուսու-չինական դաշնագրի համաձայն 1898 թ.ի մարտի 10-ին: 2) Երկաթուղին Պօրտ-Արտուրից մինչև Մարբին ընկնում է եւպոնացիների տրամադրութեան տակ: 3) Ռուսաստանը հեռանում է Մանչուրիայից, որը կը վերադարձնվի Չինաստանին: 4) Ռուսաստանը ձանաչում է Եւպոնիայի գերեջխանութիւնը Կորէայի վրա: 5) Ռուսաստանը վարձատրութիւն կը վճարէ Եւպոնիային: Քննելով այդ պայմանները «Matin» լրագրը գրում է, որ նրանք մասամբ ամենին այնքան ծանր չեն, ինչպէս երևում է: Պօրտ-Արտուրը չէ պատկանում Ռուսաստանին, այլ իրան նա կապալով է վերցրել 25 տարով: Պօրտ-Արտուրից հրաժարվելը դարձնում է ոչ էական երկաթուղուն տրեւել: Ինչ մինչև պատերազմը Ռուսաստանը խոստացած Չինաստանին վերադարձնել Մանչուրիան և հէնց այն ժամանակ ճանաչվեցին Եւպոնիայի իրաւունքները Կորէայի վրա: Ամենից զօրքերը իրաւորեցին կէտը այդպիսով պատերազմական ծախսերի վճարելն է, որի վրա Եւպոնիան յամա կերպով պնդում է և որի հետ Ռուսաստանը կտրականապէս չէ համաձայնվում: (HOB.)

Նիւարտը միջնորդ: Գաստօն Դրիւ, «Echo de Paris» լրագրի Պետերբուրգի թղթակցը, հնարաւոր է համարում հարկորդել որպէս արժանահաւատ, որ երբ Պետերբուրգում ձեռք տեղեկութիւններ ստացվեցին մանչուրական ընտանիքի գրութեան մասին, այդ հանգամանքը առիթ տուեց վերհանել խօսակցութիւնները խաղաղութեան մասին: Թղթակցին աշոյղվել է տեղեկութիւններ ձեռք բերել անցեալ չուրբաբերի կայացած զինուորական խորհրդի մասին, որը այն համոզուածը յայտնվեց, թէ գործերի գրութիւնը պատերազմական բեմի վրա ցանկանալ է դարձնում խաղաղութիւնը, և պէտք է խաղաղութեան դաշինք կապել, եթէ այդ հնարաւոր է այնպիսի պայմաններով, որոնք չը վերաւորեն Ռուսաստանի պատիւը և չը վնասեն նրա շահերին: Մի և նոյն ժամանակ խորհրդում վճռված է գործել այնպէս, որ իրը թէ խաղաղութիւնը հնարաւոր չէ, և ուղարկել ձեռաւոր Արեւելը նոր ահաբեկ գործ: Առհասարակ, Ռուսաստանը պատերազմում է շարունակել պատերազմը մինչև վերջը, բայց կը համաձայնվէր ընդունել պատուաւոր խաղաղութիւն: Հէնց այդ են ցանկանում, ինչպէս նկատում է Գ. Դրիւ, և նրա բոլոր անկեղծ և անպահապէր բարեկամները: Սակայն պէտք է ի նկատի ունենալ, որ այդ խնդրի լուծումը այնքան էլ հեշտ չէ: Մի դիպուկատ, որի հետ խօսակցել է թղթակցը, ասել է նրան, որ բանակցութիւնների համար ամենալաւ առիթը կը լինէր Չինաստանի միջնորդութիւնը պետութիւնների միջամտութեան մասին պատերազմը դադարեցնելու համար, որ տեղի ունի իր հողի վրա և աւերում է իր երկիրը:

«ՄՇԱԿԻ» ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ՌՈՒՍԱՅ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԻՑ

14 մարտի
ՇԱԼԳՆԱՅ: Գարունն սկսվեց: Մանչուրական երկաթուղին Մուկդէնի և Կայիւանի միջև վերաշինված է: Ներկայ խաղաղութիւնը հաւանորեն կընդհատվի մի յանկարծակի հարձակումով: Լինիվիչի ուժերը համարվում են 180,000 մարդ: Մէկ և կէ գիվիլիա կանգնած

է Նարբինի մօտ, մէկ գիվիլիա Վաղիլիօստօ-կի և կորէական սահմանի միջով: Վաղիլիօստօյը պաշտպանելու համար պահանջվում է մի բանակ: Ենթադրում են, որ ուսու-ներին ընդհանուր թիւը մանչուրական բեռնում 220,000 հոգու չէ հասնում: Հարկորդում են մի բանի աննշան ընդհարումների մասին հեծելա-զօրքերի մէջ Դիւրինի ճանապարհից արեւմուտը: Մուկդէնում գերի բռնված ոչ-զինուորական տուժեկերին ազատ են թողել. նրանց թիւը կային 47 պաշտօնեայ, 359 մասնաւոր անձեր, 9 սանիտար, 2 քահանայ և 5 վաճառական:

ՍԱԼԻՍՆ, 14 մարտի: Վերջին ժամանակներս պարսկական աւազակների խմբեր աւելի և աւելի յաճախ անցնում են սահմանը. մանչուլ երկրի խորքը, նրանք կողոպտում են գիւղեր: Մարտի 12-ին հրացանաձգութեան ժամանակ սպանվել են ոստիկանական 5 ստրաժնիկներ:

ՎԱՐՇԱՎԱ, 14 մարտի: Երէկ երեկոյան ժամը 8-ին պրագայի բաղադրմամբ գործողայիները գործադուլ, ուր գտնվում էին 5 գործողայ և 2 կողմնակի անձեր, ներս մտաւ մի երիտասարդ և ուսմը նետեց: Որոտաց զարնուրիի պաթիւնը: Բոլոր ներկայ եղողները վերաւորվեցին,—կողմնակի անձերն էլ հետները: Չարագործը փորձեց փախչել, բայց բռնվեց այդ ձայնից ստիպված վրս վազող պրիստաւ Սոլովիւկով: Դեպքի վայրէջքը իսկույն զլխաւոր-ոստիկանապետ Բարոն Նօլկէն: Իսկույն կամուրջի իջնուղի դարձվալի վրա աջ մայթի կողմից ուսմը նետվեց, որն ընկաւ կառքի ետեւի անիւների տակ: Սոլովիւկով պաթիւնի ժամանակ բարոն Նօլկէնը վէրք ստացաւ գլխին, ձեռքին և ոտքին: Նրա կողքին կղած քոսմիստը Շէպէլը ֆնաց անջնաւ: Վերաւորվել է նա և մի անցորդ կին և կանքի երկու ձիերը: Մարդասպանը, սպանելով իրան հետապնդող գործողայ Գաւրիլովին երկու գնդակներով, փախաւ-սայախտացաւ: Բարոն Նօլկէնի առողջական դրութիւնը ծանր է, բայց երկուք էլ ներշնչում:

ԲԵՐԼԻՆ, 14 մարտի: Եւպոնական զեւպանութիւնը յայտնում է, որ անդիւրական լրագրերի հարկորդածը որ թէ իր բերլինի եւպոնական զեւպանը անցեալ տարի յուլիսին աշխատել է իրը միջնորդ, որպէս զի աշոյղեցնէ Լոնդոնի եւպոնական զեւպանի տեսակցութիւնը պետութեան քրտուղար Վիտէի հետ, հնարով է: Ինչպանին ոչինչ յայտնի չէ այդ առիթով:

ՄՈՍԿՎԱ, 14 մարտի: Նոր փոխառութիւնը գրաւում է ահաբեկ թուղ ցանկացողներ: Բանկերին մեծամեծ պատուէրներ են տալիս նոր օրվ գաղափարի տարիքով:

ՊԱՐԻՅ, 14 մարտի: Վերանորոգված չինական բանակը կը լինի 20 կօրպուսից, որոնցից 18-ը կը գրաւեն կինտրօնական նահանգները: Մէկ կօրպուս կողարկվի Թուրքեստան և մէկն էլ կը ֆնայ Պէկինում և նրա շրջակայքում: Իրաքանչէր կօրպուս բաղադրած կը լինի 2 գիվիլայից. ամեն մի գիվիլիա կազմված կը լինի 12 բաւարար հետակից, մի գունդ հեծելազօրքից, 3 գունդ արտիլլերիայից և ինֆանտրիայի վաշտից: Պրինց Զալմէ Բալթօնը մայիսին կը վերադառնայ Մանչուրիա, որպէս զի նորից պաշտօն ըստանձնէ ուսանական գլխաւոր հրամանատարի շտաբում:

Կիեւ: Մարտի 14-ին պրօֆէսոր Տրիդէի նախագահութեամբ տեղի ունեցաւ Կիեւի բըժիշկների ընկերութեան նիստը: Վիճաբանութիւն յարուցեց բաղադրի առողջապահի յանձնաժողովի նախագահի գիւնդումը, որ բժիշկների ընկերութիւնը պէտք է ներկայի կարծիքներ մասին կարծիք յայտնէ: Նախագահը մատնանիշ արեց, որ ժողովրդի առողջութեան վիճակը ցուալի է, որ անհրաժեշտ է խնդրամատոյց լինել բարձրագոյն և միջնակարգ ուսու-նարանների ընդարձակ դարձացման մասին, որ մատչելի լինէին ամենքին առանց ազգութեան, սեռի և դաւանութեան խտրութեան, որ անհրաժեշտ է իրականապէս ակադեմիական ինքնուրոյնութիւն, վարչական խնամակալութեան բարձրում և աշխատանքի բոլոր ձևերի պաշտպանումը: Որոշումը ուղարկվելու է մինիստրների կօմիտէի նախագահին:

ԹԱՎՐԻՅ, Մարտի 12-ին, բաղադրում առայժմ խաղաղ է: Այս օրերս սպառնում են, որ թաղաքապետը մեկնելու է և այստեղ նահանգապետ է գալու Թէհրանից:

ՄՈՍԿՎԱ: Մարտի 14-ին, կիսամեակի ուսման վարձը չը վճարած համալսարանի ուսանողներին թող է տրված կրկին համալսարան մտնել մինչև մայիսի 1-ը ուսման վարձը վճարելով: Սակայն Մօրօզովի գործարաններում

20,000 բանուրներ վերսկսել են բանել: Գործարանատէրերի խորհրդակցութիւնը գտնում է, որ բանուրական շարժումների գլխաւոր պատճառը գործարանական օրէնսդրութեան անկատար և մեր արդիւնագործութեան իսկական վիճակին անտեղեկ լինելը: Գործադուլի ազատութիւնը խորհրդակցութիւնը ցանկալի է համարում: Ծանկութիւն յայտնվեց, որ կազմվել գործարանատէրերի մի ընդհանուր դաշնակցութիւն:

15 մարտի
ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ: Նշանակված են հեծելազօրքի գեներալ բարոն Կառլաւարս մանչուրական երկրորդ բանակի հրամանատար և հետեակ զօրքի գեներալ Բատեմսով — մանչուրական երրորդ բանակի հրամանատար:

Թաղաւոր Կայսրը ներքին գործերի մինիստրի ամենհպատակ զեկուցման վրա՝ այլը Նեւիշկայի կողմից Չինաստանում շրմուղ շինելու համար նուէրած 100,000 բուրլի նուէրի մասին՝ բարեհաճեց իր ձեռքով գրել: «Կար» դացի հանուրխամբ եւ ռեմիսկալ եւ Գուրաւսկից:

ՎԻԻՆՈՐԳ: Մարտի 14 ին: Այն անձինք, որոնք մասնակից են նահանգապետի կենքի դէմ կատարած սպանութեան փորձի ընտելութեան, գրաւոր և տէլեֆօնի միջոցով սպանալիքներ են ստանում չը ոգևորվել ընտելութեամբ:

ԼՕՆԴՈՆ: Այն երեք նուերի գրաւատէրերը, որոնք ուսանական բանակի կողմից վարձված էին առնու առնու տեղափոխվելու Վաղիլիօստօյը, այսօր դիմեցին Լոնդոնի դատարանին ստանալու նաւատէրերից յայտարարութիւններ, թէ նրանք Շանհայից հեռու չեն գնալ:

ՕԻԵՍՍԱ: «Կօրնեյով» նուէր հասաւ այստեղ պօրտ արտուրցիները ուժեղորէ խուճը՝ բաղադրած 221 հոգուց, որոնց մէջ կան օֆիցերներ, բաղադրացիական ստորաւորներ, գինուրներ, գործակաւատարներ, արհեստաւորներ, հրդեհաշէշեր և ոստիկան-զինուորներ:

ԼՕՆԴՈՆ: Պաշտօնապէս հերքվում է այն ենթադրութիւնը, թէ Եւրապոյ թաղաւորը կուղևորվի Դանիա միջնորդութիւն առաջարկելու խաղաղութեան բանակցութիւնների համար Ռուսաստանի և Եւպոնիայի միջև: Թագաւորը կատարելու է այդ ուղևորութիւնը միմիայն իր զառաւել աներոյ ծննդեան տաւրեղաբձը շնորհաւորելու համար:

ԼՕՆԴՈՆ: Եւպոնական զեւպանատանը հաղորդում են Սօֆիայից, թէ Մուկդէնի կուր ժամանակ գերի անված ոչ-զինուորական ուսու-ներին եւպոնական առաջաւոր գործաւատերի բանակաւորում:—47 բաղադրացիական ստոր-ձանաւորների և օբէր-օֆիցերների, 359 ուսու-տէր-օֆիցերների, 9 գլխաւոր քոյրերի, երկու քահանայի և չորս առեւտրականի, որոնք գտնվում էին բանակում: Հետեւեալ անձինք, համաձայն իրանց ցանկութեան արձակված են դէպի Չինիւ կամ Շանհայ գնալու: 23 օբէր-օֆիցեր, 298 ուսուտէր-օֆիցեր և 23 գլխաւոր քոյրեր:

ԿԱՆԵՍ: Լուրջ ապստամբութիւն ծագեց արքայորդի Գէօրգի ձեռք տուած միջոցների պատճառով, այդ միջոցները բռնապետական բնաւորութիւն ունեն: Տեղի ունեցած ընդհանուր ժանդարմների հետ: Ապստամբութիւնը պատրաստված է խնամքով: Ապստամբներն, ի միջի այլոց՝ պահանջում են սահմանադրական կառավարութիւն և բարձրագոյն կօմիսարի իրաւունքների կրճատումը:

ՇԱԼԳՆԱՅ: Ռուսները, պատրաստվելով Վաղիլիօստօյի պաշարմանը, քանդում են տրամվայի ուղիները և երկաթուղու ձեւերը:

ՏՕԿԻՕ, Լուր է պտտում, որ ուսուտէրը թողն են Չանչունը պաշարը և ուղիքը սպառուկու պատճառով: Թէ այդ բաղադրից և թէ Դիւրինից սկսվեց ուսուտէրի ընդհանուր նահանջը դէպի հիւսիս:

ԼՕՆԴՈՆ: Մաղաքակալից վերադարձաւ մի թղթակցից, որն այնտեղ այցելել է «Երան» Սուլօրովի գրահիւրը և եղել է բաղադրական էսկադրի միւս նաւերի վրա էլ, հարկորդում է, որ ծովապետ Րօժեսկինսկին հրաշքներ է գործել: Երբ նա մեկնել է Եւրօպայից, նաւերն անբաւարար վիճակում են եղել և ծովապետները եղել են կիսավարժ, անկարգապահ և չը հնազանդվելու տրամադիր: «Նա ոչ մի այդպիսի բան չը տեսայ, թէ նաւերը պատերազմական նաւերի բաւարար տեսքը չունէին, բայց մարդը էին և լիպպէս կարգով, միայն ստորջրեայ մասերը ծածկված էին խեցիկներով: Չը նայեւով շոքին և խնամաւորութեան, ծովապետին փայլուն կերպով աշոյղվել է պահպանել ծառայողների առողջութիւնը: Էսկադրի վրա կարգապահութիւնը գերազանց է. ասեն օր վար-

